«روز ملی جزایر سه‌گانه ایرانی» در انتظار ورود به تقویم

سیدعباس صالحی : «در آخرین جلسه شورای فرهنگ عمومی، موضوع نام‌گذاری روزی ویژه برای جزایر سه‌گانه خلیج‌فارس در تقویم رسمی کشور مطرح شد و به تصویب رسید. مطابق رویه‌های قانونی، این مصوبه برای بررسی و اظهارنظر نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شده تا پس از تأیید، نهایی شود.»

گروه گردشگری – وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به تصویب نام‌گذاری روزی در تقویم رسمی کشور برای جزایر سه‌گانه ایرانی خلیج فارس در شورای فرهنگ عمومی، اعلام کرد که این مصوبه برای بررسی نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شده و حتی اگر فرصت درج آن در تقویم سال آینده فراهم نشود، تصویب رسمی، زمینه اجرای برنامه‌ها و پیوست‌های فرهنگی مرتبط با این روز را فراهم خواهد کرد.

مهرماه سال گذشته، تکرار ادعاهای بی‌پایه امارات درباره مالکیت جزایر سه‌گانه تنب بزرگ، تنب کوچک و بوموسی و انتشار بیانیه مشترک شورای همکاری خلیج فارس و اتحادیه اروپا که در آن این جزایر ایرانی «اشغالی» خوانده شده بودند، موج تازه‌ای از واکنش‌ها را در ایران برانگیخت. این بار اما واکنش‌ها از سطح بیانیه‌های رسمی فراتر رفت و در شبکه‌های اجتماعی به یک جریان پررنگ ملی تبدیل شد.

بسیاری از کاربران ایرانی در پویش‌های مجازی، با تأکید بر پیشینه تاریخی و اسناد حقوقی روشن، بار دیگر بر ایرانی بودن این جزایر و پیوند دیرینه آن‌ها با هویت خلیج فارس تأکید کردند.

در پی همین تحرکات، برخی فعالان فرهنگی و رسانه‌ای پیشنهاد دادند سالروز خروج نیروهای انگلیسی از این جزایر، یعنی دهم آذرماه، به‌عنوان «روز ملی جزایر ایرانی خلیج فارس» در تقویم رسمی کشور ثبت شود. این ایده با استقبال روبه‌رو شد و در نهایت به سطح تصمیم‌گیری‌های رسمی رسید.

نیکنام حسینی‌پور، رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، همان زمان اعلام کرد وزیر فرهنگ دستور بررسی موضوع را صادر کرده و شورای فرهنگ عمومی مأمور اجرای آن شده است. به این ترتیب، واکنشی مردمی در فضای مجازی، به تدریج به سطح تصمیم‌گیری‌های رسمی راه یافت و به‌عنوان یک پیشنهاد جدی برای تقویم ملی کشور مطرح شد.

اکنون که شورای همکاری خلیج فارس و انگلیس در بیانیه‌ای مشترک در نشستی در نیویورک با تکرار ادعاهای خود درباره جزایر سه‌گانه ایرانی خواستار مذاکرات دوجانبه با روی آوردن به دیوان بین‌المللی دادگستری شدند، بررسی و تصویب نام‌گذاری «روز ملی جزایر ایرانی خلیج فارس» در تقویم رسمی کشور، با توجه به گذشت یک سال از طرح موضوع ضروریتی دوچندان پیدا می‌کند؛ موضوعی که سبب شد تا وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی توضیحاتی را ارائه کند.

سیدعباس صالحی در این زمینه توضیح می‌دهد: «در آخرین جلسه شورای فرهنگ عمومی، موضوع نام‌گذاری روزی ویژه برای جزایر سه‌گانه خلیج‌فارس در تقویم رسمی کشور مطرح شد و به تصویب رسید. مطابق رویه‌های قانونی، این مصوبه برای بررسی و اظهارنظر نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شده تا پس از تأیید، نهایی شود.»

او درباره علت تأخیر در روند نام‌گذاری با توجه به گذشت حدود یک سال از طرح این پیشنهاد می‌گوید: «در فرآیند نام‌گذاری روزهای تقویم، پیشنهادهای متعددی مطرح بود و در عین حال تصمیم گرفته شد آیین‌نامه نام‌گذاری روزهای رسمی نیز بازنگری شود؛ موضوعی که طبیعتاً زمان‌بر بود. پس از تصویب آیین‌نامه جدید، بررسی و پیگیری پیشنهادهای قبلی از جمله نام‌گذاری روزی برای جزایر سه‌گانه در دستور کار قرار گرفت و خوشبختانه این موضوع در جلسه اخیر شورای فرهنگ عمومی به تصویب رسیده و به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارجاع شده است.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به اینکه برای این نام‌گذاری، گزینه‌های مختلفی مورد بحث قرار گرفته، درباره درج این مناسبت در تقویم سال ۱۴۰۵ می‌گوید: «تصویب نهایی نام همین امسال انجام می‌شود، اما از آنجا که تقویم سال ۱۴۰۵ باید تا اوایل آبان‌ماه نهایی شود، ممکن است فرصت درج این مناسبت در نسخه سال آینده وجود نداشته باشد. با این حال امیدواریم شورای عالی انقلاب فرهنگی در اسرع وقت نظر خود را اعلام و روند نهایی‌سازی را تکمیل کند.»

صالحی در پایان تأکید می‌کند: «حتی اگر این مناسبت در تقویم سال آینده ثبت نشود، صرف تصویب و اعلام رسمی آن، زمینه اجرای برنامه‌های مرتبط با این روز را فراهم می‌کند. بر همین اساس امیدواریم تا آذرماه بتوانیم اقدامات و پیوست فرهنگی متناسب با این مناسبت ملی را عملیاتی کنیم.»

نام‌گذاری روزهای ملی در تقویم رسمی کشور، در ظاهر اقدامی فرهنگی است، اما در بطن خود پیامی تاریخی و هویتی دارد. ثبت چنین روزهایی به‌معنای بازتعریف مرزهای فرهنگی و تاریخی ایران در حافظه عمومی است؛ مرزهایی که فراتر از خطوط جغرافیایی، در عمق تاریخ و ذهن مردم شکل گرفته‌اند. از این رو، هر مناسبت ملی می‌تواند به ابزاری نرم برای تثبیت واقعیت‌های تاریخی و پاسخ به تحریف‌های بیرونی تبدیل شود.

در سال‌های اخیر، در حالی که برخی کشورهای منطقه تلاش کرده‌اند با تحریف نام خلیج فارس یا طرح ادعاهای واهی درباره جزایر سه‌گانه ایرانی، واقعیت‌های مسلم تاریخی را وارونه جلوه دهند، ضرورت پاسداشت نمادهای هویتی و سرزمینی ایران بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود. نام‌گذاری یک روز ویژه در تقویم رسمی کشور به نام جزایر سه‌گانه، در واقع پاسخی فرهنگی به این تحریف‌هاست.

چنین اقدامی، علاوه بر تأکید بر مالکیت تاریخی و حقوقی ایران بر جزایر بوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک، یادآور پیوند ناگسستنی ملت ایران با خلیج فارس است؛ پهنه‌ای که در طول تاریخ، بخشی از هویت ملی و فرهنگی ایرانیان بوده است. درج این روز در تقویم رسمی کشور، باید بتواند زمینه‌ساز گفتمان تازه‌ای در حوزه دیپلماسی فرهنگی باشد تا نسل‌های امروز و فردا بدانند پاسداری از هویت سرزمینی، پیش از هر چیز از ساحت فرهنگ آغاز می‌شود.

بندر تاریخی سیراف؛ گنج پنهان خلیج فارس

گروه گردشگری – بندر تاریخی سیراف، نگین خلیج فارس، با گذشته‌ای پرشکوه از تجارت و فرهنگ، هنوز رازهای بسیاری در دل خود پنهان دارد.

در دامنه کوه‌های سنگی و در کنار آب‌های زلال و نیلگون خلیج فارس، شهری آرام اما سرشار از روایت‌های کهن آرمیده است؛ بندر تاریخی سیراف. شهری که نامش با شکوه تجارت دریایی، فرهنگ، تمدن و رازهای نهفته در اعماق خاک و دریا گره خورده است. سیراف نه‌تنها یادگاری از گذشته‌های باشکوه ایران، بلکه آیینه‌ای از زندگی مردم جنوب و پیوند جاودان آنان با دریاست.

پیشینه‌ای درخشان در دل تاریخ

سیراف یکی از کهن‌ترین بنادر ایران است. رونق این کهن بندر به دوران ساسانیان بازمی‌گردد، زمانی که شاهراه‌های بازرگانی شرق و غرب از این نقطه می‌گذشتند. با آغاز دوران اسلامی، این بندر به اوج شکوفایی خود رسید و در قرون سوم و چهارم هجری قمری، به یکی از مهم‌ترین مراکز تجاری خلیج فارس و جهان اسلام تبدیل شد.

در آن دوران، کالاهایی چون ابریشم از چین، ادویه از هند، عاج از آفریقا، پارچه از یمن و مروارید از همین آب‌های خلیج‌فارس و از طریق بندر سیراف به سراسر جهان صادر می‌شد. این شهر بندری دروازه‌ای میان شرق و غرب بود؛ جایی که بازرگانان از هند، چین، آفریقا و ... در آن گرد هم می‌آمدند و کاروان‌هایی بزرگ از آن به شهرهای داخلی ایران رهسپار می‌شدند.

سیراف در آن زمان شهری پرجمعیت و آباد بود. مورخان از وجود خانه‌هایی چندطبقه، بازارهای پررونق، انبارهای عظیم کالا و مساجد باشکوه در این بندر یاد کرده‌اند. گفته می‌شود جمعیت سیراف در دوران طلایی خود به بیش از سیصد هزار نفر می‌رسید، رقمی که برای شهری بندری در هزار سال پیش، شگفت‌انگیز است.

اما این شکوه چندان پایدار نماند. در قرن چهارم هجری قمری، زمین‌لرزه‌ای مهیب بخش بزرگی از بندر را ویران کرد. بسیاری از محله‌ها به زیر خاک و آب فرو رفتند و از آن پس، سیراف هرگز نتوانست رونق گذشته را بازیابد. با این حال، بقایای معماری و آثار به‌جامانده از آن دوران هنوز گواهی زنده بر شکوه تمدنی سیراف هستند.

سیمای طبیعی در کنار دریایی نیلگون و آرام واقع شده است؛ جایی که موج‌ها نرم بر ساحل می‌نشینند و نسیم دریا بوی نمک و زندگی را در فضا می‌پراکند. غروب‌های سیراف از زیباترین لحظات خلیج فارس‌اند؛ زمانی که خورشید آرام‌آرام در افق آب فرو می‌رود و رنگ نارنجی و بنفش آسمان، تصویری خیال‌انگیز بر سطح دریا می‌کشد.

در این بندر، هنوز هم می‌توان لنج‌های چوبی سنتی را دید که نسل به نسل ساخته شده‌اند و مردان بومی با همان سبک کهن، دل به دریا می‌زنند. ماهیگیری، غواصی و تجارت دریایی هنوز بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی مردم سیراف است. در سواحل اطراف، آب‌های زلال خلیج فارس محل زندگی مرجان‌ها، ماهی‌های رنگارنگ، لاک‌پشت‌های دریایی و گاه دلفین‌های بازیگوش است که تماشایشان خاطره‌ای فراموش‌نشدنی می‌سازد.

آثار تاریخی و میراث فرهنگی

سیراف نه‌تنها از نظر طبیعی زیباست، بلکه گنجینه‌ای ارزشمند از آثار تاریخی در دل خود دارد.

در میان مهم‌ترین جاذبه‌های تاریخی این بندر می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

گورستان باستانی سیراف: دره لیر مجموعه‌ای از قبرهای سنگی دست‌کند و صخره‌ای که در دل کوه تراشیده شده‌اند. برخی از این قبور دارای اشکال و ابعاد متفاوت‌اند و هنوز رمز و رازهای بسیاری در خود نهفته دارند.

مسجد جامع سیراف: از کهن‌ترین مساجد ایران و متعلق به قرون نخستین اسلامی است. این مسجد با معماری ساده و بی‌پیرایه‌اش، جلوه‌ای از باور و هنر مردمان آن دوران را نشان می‌دهد.

چاه‌ها، آب‌انبارها و غارهای دست‌کند تاریخی که نشان‌دهنده دانش مهندسی ایرانیان در مدیریت منابع آب و ساخت‌وساز در مناطق خشک و کوهستانی‌اند.

در کنار این آثار، گمرک بنگسار، بقایای اسکله‌ها، برج‌های نگهبانی و دیوارهای سنگی شهر نیز در برخی نقاط بندر قابل مشاهده است.

سیراف امروز؛ میراث زنده جنوب ایران

امروزه بندر سیراف بخشی از شهرستان کنگان در استان بوشهر است و با وجود سکوت و آرامشش، هنوز هم روح زندگی در آن جریان دارد. مردمان خون‌گرم و مهمان‌نواز این منطقه، با لهجه شیرین جنوبی و فرهنگ اصیل خود، وارثان راستین تمدنی بزرگ‌اند. گردشگران در سیراف می‌توانند ترکیبی از تاریخ، طبیعت و فرهنگ بومی را در کنار هم تجربه کنند؛ از بازدید آثار باستانی و غواصی در آب‌های زلال گرفته تا چشیدن طعم غذاهای دریایی تازه.

سیراف مقصدی است برای آنان که به دنبال آرامش در کنار دریا و کشف داستان‌هایی از گذشته‌اند. هر قدم بر خاک این بندر، سفری است در زمان؛ از شکوه ساسانیان تا رونق اسلامی و از سکوت قرون میانه تا زندگی امروز.

سخن پایانی

سیراف را می‌توان «مروارید خاموش خلیج‌فارس» نامید؛ شهری که هرچند بخش‌هایی از آن در دل خاک و آب پنهان شده، اما یاد و روحش همچنان زنده است. این بندر تاریخی یادآور شکوه دریانوردی ایرانیان و نقش درخشان آنان در پیوند تمدن‌هاست. بازدید از سیراف، تنها دیدن یک مقصد گردشگری نیست؛ تجربه لمس تاریخ است — تاریخی که در صدای امواج، در غبار کوه‌ها و در چشمان مردمان جنوب، هنوز زنده و جاری است.

اقتصاد کیش روزنامه
پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش
گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش
۴۴۴۲۴۹۶۹
۴۴۴۲۴۹۹۹